

Paulus ele laulau ila pan Taitus

¹ Gau Paulus, paeaeanga ton Deo ga eaba ato aea ton Iesus Kristus. Ei isula gau ngan luanga gid panua toa isio gid ga timan ei ele ta lolod matua ngan ei. Ga pade, isula gau ngan luanga gid ta tiuatai kemi ngan posanga tautaunga ga tinasi gid kadonga toa Deo ikim.

² *Mugaeai tau Deo ikado danga eta ga iuot maitne, be ikado posanga tautaunga ngan badanga madonga kemi somisomi aea pagita. Be ei eaba pakakanga aea mao. Ei inasi lalaede mambe iposa tautaunga ngan. Ta gau nalua gid panua toa isio gid oa ta tiuatai kemi ngan ele posanga toa ne ta tisangasanga.

³ Be tutui ngan ado toa ei isio oa, ei ikado ele posanga ga iuot masaeai. Posanga toa ne iuot masaeai ngan ele ato kemi toa iadi gau ngan aea paolanga. Deo ei eaba toa ibada gita mulian. Ei irenren pagau ta nabada naurata toa ne.

⁴ *Taitus, nabode laulau toa ne ga ila pago. Eao mambe leg gergeu tautaunga, ngansa gitarua loloda matua ngan Deo toa kelede ne.

Kemi ngan Deo Tamada ga Iesus Kristus toa ibada gita mulian, gisirua led kadonga lolo marum aea ga lolo tarui aea idio pago.

---

* **1:2:** Kol 1.27   * **1:4:** Ro 1.7, 2Ko 8.23, Gal 2.3

Taitus ele naurata ngan sionga gid madidnga ngan iaoa kelede ton Kristus

⁵ Gau natnan go ga dio ngan inu Krit ngansa nakim eao patutui saoa danga itutui maitne ga eao sio gid madidnga ngan iaoa kelede ton Kristus ngan tuanga ga tuanga, lalaede mambe nakeo pago ngan.

⁶ *Gid madidnga toa ne, manta led idil eta paeamao mao, ga tiuai kiai mao. Led gergeu manta lolod matua ngan Iesus pade be irangrang ngan tinasi kadonga mangamanga mao ga tangad balbal mao pade.

⁷ Be gid panua timariala ngan iaoa kelede ton Kristus, gid tikikisi Deo ele naurata. Tota irangrang ngan led idil eta paeamao mao, ga tiparim ngan gid mulian mao, ga lolod bake manmanae mao, ga tilasu ununnga eau matua mao, ga tiparau alele mao, ga irangrang ngan tikim tau pat aea badanga mao pade.

⁸ Gid manta timariala kemi ngan ad kaluae, ga tikim tau kadonga kemikemi, ga matad inasi led kadonga toa ngada oa, ga tinasi kadonga tutui, be lolod aea danga eta mao. Manta tipakala gid mulian ngan kadonga papaeamao.

⁹ Gid manta tikisi matua posanga tutui toa tibada paoatainga ngan. Toa bedaoa ta gid ga tirangrang ngan tipamatua panua lolod ngan paoatainga tutui. Be oangga sapatua tiposa paeamao ngan paoatainga toa oa, gid madidnga ga tirangrang ngan tipatutui gid kemi.

Ngan inu Krit, panua busa tikado paoatainga

---

* **1:6:** 1Ti 3.2-7, 2Ti 2.24-26

pakakanga

¹⁰*Nakeo bedane ngansa panua busa ngan iaoa kelede ton Kristus ngan inu Krit tilongolongo gid madidnga led posanga mao. Gid tikakado posanga sapaeen ta tipakaka panua busa. Be busa ngan gid tiparpar ngan panua toa ngada ne manta tibada palunga.

¹¹*Gid panua toa ne tipapaoatai gid ipom ngan nasinga gid kadonga toa kemi ngan gita tanasnasi mao. Tikado bedane ngan pakakanga gid panua ta tidada led pat sapaeen. Eao manta pakoko gid ga mumun, ngansa tipabuobuo gid iaoa kelede ngan luma busa, ta led kadonga lolo matua aea itap.

¹²Be mugaeai tau gid Krit led eaba oatainga aea ede ikeo ngan gid ga bedane, “Gid panua Krit ad somisomi tipakaka. Gid tinasi kadonga papaeamao mambe masilau saksak tikakado. Led eaneannga sat, be tinid imamalai alele.”

¹³*Ele posanga toa ne tautaunga. Tota somisomi eao manta kado posanga matua ngan patu-tuinga gid ta irangrang ngan lolod matua kemi ngan Deo.

¹⁴*Toa bedaoa ta irangrang ngan tilongo ninipunga panggerenga aea togid Iuda mao. Be gid apu sapaeen togid panua toa tipul murid ngan posanga tautaunga, eine irangrang ngan tilongo mao pade.

¹⁵Be oangga sapadua lolod aea muk eta Deo imatai mao, eine tigera mambe danga toa ngada

---

* **1:10:** 1Ti 4.7   * **1:11:** 2Ti 3.5-6, 1Pe 5.2   * **1:13:** 2Ti 4.2

* **1:14:** 1Ti 4.7

ne eine kemi Deo imatai. Be oangga sapadua tinasi kadonga ngan lolod aea muk Deo imatai, ga lolod matua tautaunga ngan ei mao, eine tigeria mambe danga eta kemi ngan matad mao. Led oatainga ila paeamao, ta lolodeai tirangrang ngan tinaman saoa danga paeamao mao, ga saoa danga kemi mao pade.

¹⁶ *Ngan aoad tikeo ga tiuatai ngan Deo, be led kadonga ipasolan mambe tautaunga tipul murid ngan ei. Led kadonga paeamao ga paeamao tau. Tilogolongo Deo ilinge mao ta tirangrang ngan tikado kadonga eta kemi mao ga mao tau.

2

Gid kapeipei manta tinasi kadonga mambe Deo ikim

¹ Be eao manta papaola posanga ila pagid panua ngan posanga isaoa inasi paoatainga tutui.

² Paoatai gid kapeipei ta tipakala gid mulian ngan ununnga sat ga kadonga papaeamao padengada. Manta tinasi edap tutui ga oatainga kemikemi, ta irangrang ngan gid panua tilolon ngan gid. Ga pade, manta tiuot kemi ngan kadonga ga gid ne: led kadonga lolo matua aea, ga led kadonga kimnga aea, ga led kadonga ngan madidnga matua ngan kadonga kulupulupu.

³ *Lalaede toa bedaoa, eao manta keo pagid taine kapeipei ta tinasi edap tutui mambe Deo ikim. Be irangrang ngan tikado posanga papaeamao ngan panua padengada mao, ga tilongean eau matua ipamangamanga laborad

---

* **1:16:** 1Io 1.6, 2.4   * **2:3:** 1Ti 3.11

mao pade. Manta tipapaoatai panua padengada ngan kadonga kemikemi.

⁴ Toa bedaoa ta tipananale gid taine toa tinid gargar ngan kimnga adadaoad ga led gergeu.

⁵ *Ta tilua gid taine toa oa ta tinasi oatainga kemikemi ta lolod aea muk eta mao. Ga pade, kemi ngan tipananale gid ngan kadonga naurata kemi ngan luanga led luma lolo, ga lolod marum ngan panua padengada, ga timamado kemi adadaoad bagedeai. Toa bedaoa ta iran-grang ngan eaba eta iposa paeamao ngan Deo ele posanga mao.

Gid arangaranga tinid gargar, Taitus manta ipasolan gid ngan edap kemikemi

⁶ Lalaede toa bedaoa, posa matua pagid arangaranga toa tinid gargar, ngan gid manta tinasi oatainga kemikemi.

⁷ *Ngan lem kadonga toa ngada ne, eao pasolan gid ngan edap kemikemi gid manta tinasnasi. Ngan lem paoatainga, eao manta pasolan mambe lolom aea muk eta mao, ta eao kakado posanga kemi ta iran-grang ngan gid panua tilolon ngan go.

⁸ *Ta eao kado posanga tutui mon ta iran-grang ngan eaba eta iseलेle mao. Toa bedaoa ta oangga ada isat tilongo, eine ga maeamaea gid ta tiposa mao, ngansa tigera edap eta ngan selevelenga gita mao.

Gid paeaeanga sapaean manta tilongo kemi ad maron linged

---

* 2:5: Ep 5.22   * 2:7: 1Ti 4.12   * 2:8: 1Pe 2.15

9 *Be gid paeaeanga sapaeaan, eao manta paoatai gid ta timamado gadio ngan ad maron somisomi. Manta tikado saoa kadonga ikado ga ad maron tinid igelgel, be irangrang ngan tipersak ga ila pagid mao.

10 Irangrang ngan tilublub ad maron led danga sisid mao. Be somisomi manta tipasolan mambe matad tutui ngan led naurata aea kadonga. Toa bedaoa ta oangga ad maron tilongo paoatainga ngan Deo toa ibada gita mulian, eine ga tigera paoatainga toa ne mambe danga kemi tau.

Gita tanasnasi kadonga Deo ikim ta tasan-gasanga Kristus ele namanga

11 Eao manta paoatai gid panua toa bedaoa, ngansa Deo ipasolan ele kadonga lolo marum aea ga iuot masaeai pagid panua toa ngada ne ta ikado edap ngan badanga gid mulian.

12 *Deo ele kadonga lolo marum aea toa ne ipaoatai gita ngan pulnga murida ngan gid kadonga sasat ga kimnga papaeamao tanoelai aea. Tautauanga, labone tamamado rabu ngan gid panua tanoelai ad, be Deo ele kadonga lolo marum aea ipaoatai gita ngan nasinga oatainga kemikemi ga gid kadonga tututui toa Deo ikim.

13 Takakado bedane be tasangasanga ada Deo Iesus Kristus ele otnga masaeai. Ei Deo toa ieda kapei ga ibada gita mulian. Oangga iluai mulian ga inam, ei ga inam toman ngan iura kapei ga ele taranga. Gita taoatai kemi bedane ta tinida igelgel ga tasangasanga ei.

---

* 2:9: 1Ti 6.1   * 2:12: 1Io 2.16

14 *Ei ilongean ei mulian ga imate ngan luanga gita ngansa iuangga ipola gita ta tatnan kadonga papaeamao imata ede ga ede. Ei iuangga isamum leda kadonga sasat, ta taot ele panua tautaunga be tamamarum ngan kadonga kemikemi.

15 *Somisomi eao manta paola gid posanga toa ne be pamatua panua lolod ga patutui gid. Kado toa bedane be matam nanan mambe eao madidnga ede ta naurata toa ne ienono bagemeai. Irangrang ngan eao longean eaba eta ga imata ibiu go mao.

3

Manta tanasi kadonga kemikemi

1 *Papei panua matad ta timamado gadio ngan gid mamaron kapeipei ga gid madidnga ta tilingolongo linged. Somisomi manta timarum ngan kadonga kemikemi imata ede ga ede.

2 Irangrang ngan tiposa paeamao ngan eaba eta mao, ga aoad kaukau mao pade. Be manta lolod marum ngan panua toa ngada ne ga tisoa edad mulian mao.

3 *Ngansa mugaeai ngan loloda matua ngan Iesus, gita pade tamangamanga ta talongolongo gid madidnga linged mao. Danga busa ipabuobuo gita ta taman paeaeanga sapaean ngan gid kadonga papaeamao ga kimnga tinida aea imata ede ga ede. Ngan ado toaiua, loloda paeamao ngan oaeoaeda padengada. Panua

---

* 2:14: IM 19.5, Lo 7.6, Ese 37.23, Gal 1.4, 1Pe 2.9   * 2:15: 1Ti 4.12   * 3:1: Ro 13.1-7, 1Pe 2.13-14   * 3:3: 1Ko 6.9-11, Ep 2.1-2, 5.8

padengada timan ada isat, ga gita pade taman gid ad isat.

⁴ Be Deo ei eaba toa ibada gita mulian. Ei ikim gita kapei tau ga ilolo marum ngan gita. Ta ngan ado toaiua ele kadonga toa ne iuot masaeai,

⁵ *ei ibada gita mulian. Imata inasi gita leda kadonga tutui ta ikado bedane mao, be ngan ei ele kadonga lolo isat aea ibada gita mulian. Ei ipaliliu gita ta taot pau tekteknga, ga Itautau Tutui ikado ga taot Deo ele gergeu tautaunga, ta leda madonga iuot pau.

⁶ *Iesus Kristus ei eaba toa ibada gita mulian. Ngan ei ele naurata, Deo itok Itautau Tutui ga idae ngan gita kapei tau.

⁷ Deo ikado bedane ngansa iuangga gita tabada danga kemikemi toa ngada ne iposa tautaunga pagita ngan. Ta taoatai mambe gita ga tamado kemi toman ngan ei somisomi ga ilalala ga ila. Tota labone tinida igelgel ga tasangasanga madonga toa ne. Kadonga toa ngada ne iuot ngansa ngan ele kadonga lolo marum aea, Deo ikado ga taot tutui imatai.

⁸ Gid posanga toa ne tautaunga, ta irangrang ngan loloda matua ngan. Gau nakim eao posa matua ngan gid posanga toa ne, ta irangrang ngan gid panua toa lolod matua ngan Deo, matad nanan ngan nasinga gid kadonga kemikemi. Gid kadonga toa ne kemikemi tau ta irangrang ngan ilua panua toa ngada ne.

⁹ *Be eao la aluai ngan gid kadonga papaea-mao ga bedane: aoa kaukau ngan gid posanga

---

* 3:5: 2Ti 1.9, Ibr 10.22   * 3:6: PA 2.17-18   * 3:9: 2Ti 2.14,16

sapaean alele, ga titnga sapaean ngan tibutibuda, ga aoa parau ngan gid apu imata ede ga ede. Eao la aluai ngan gid kadonga toa bedaoa ngansa eine iranrang ngan ilua gita mao ga mao tau.

10 *Be eaba sai ipogapoga gid panua lolod, eao pabib ele pakelede mao parua. Be oangga ilongo mao, eao tnan ei paipaia.

11 Eao oatai, eaba toa bedane ilolo ibuda ta ikado kadonga sasat somisomi. Ngan ele kadonga toa bedane, ei isio ele edap motean toa muriai ga ibada panasnga ngan.

Taitus manta ila igera Paulus

12 *Oangga nasula Artemas mao Tikikus, ta eta ngan gisirua ila iuot pago, eao manta nam manmanae pagau ngan tuanga Nikopolis, ngansa narau posanga ngan madonga toa eoa ga iranrang ngan aoara lolo kus.

13 *Eao manta mariala kemi ngan Senas toa eaba apu aea ga Apolos pade. Manta lua gisirua ngan led lalalanga ta iranrang ngan led danga sisid toa ngada oa imata karanga.

14 *Gita leda panua manta tinanale ngan nasinga kadonga kemikemi ta tilualua sapadua toa led danga sisid imata karanga mao. Toa bedaoa ta timamado sapaean mao, be led kadonga aea annga kemikemi iuotot.

15 Gid panua toa gaingada amamado, led ado kemi ila pago. Be bada lemai ado kemi ga ila pagid panua toa lolod matua ngan Deo ga tikimkim gai pade.

---

* **3:10:** Mt 18.15-17   * **3:12:** Ep 6.21-22, Kol 4.7-8   * **3:13:** PA 18.24, 1Ko 3.5-6   * **3:14:** Ep 4.28

Kemi ngan Deo ele kadonga lolo marum aea idio pagimi toa ngada na.

Deo Ele Posanga
Genesis, Exodus, and the New Testament in the Bariai
language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Bariai long
Niugini

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bariai

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

d6bb73e7-0ffa-559f-9604-c23dd5301e33